

MALMÖ UNIVERSITET
Odontologiska fakulteten

Allmän studieplan för utbildning på forskarnivå i ämnet odontologi

Dnr: UTB 3.4.1-2019/95

1. Ämnesbeskrivning och innehåll

Odontologi är ett flervetenskapligt ämne där frågeställningar med anknytning till tandvård studeras på biologisk, individ- och samhälls-nivå. Forskningen bedrivs oftast i nära samarbete med medicin och andra vetenskapsgrenar.

Övergripande vision är att forskningsresultaten ska förbättra människors orala hälsa och höja kvaliteten i tandvården genom att ge en grund för evidensbaserade behandlingar. Forskningen hämtar sina frågeställningar från tandvården och kunskapsutbyte sker kontinuerligt mellan vård och forskning. Samverkan med omgivande samhälle är central och forskningen har en stark internationell förankring.

2. Regelverk och definitioner

Utbildning på forskarnivå styrs av följande regelverk. Fakultetens Allmänna studieplan baserar sig på dessa styrdokument men beskriver även fakultetens tillägg och förtydliganden som gäller för utbildning på forskarnivå på Odontologiska fakulteten.

Högskolelag (1992:1434)

Högskoleförordning (1993:100)

Övergripande riktlinjer för utbildning på forskarnivå (Malmö universitet dnr LED 1.3-2016/460)

Antagningsordning för utbildning på forskarnivå (Malmö universitet dnr LED 1.3- 2018/478)

Riktlinjer för antagning till högskolegemensamma kurser på forskarnivå (Malmö universitet dnr UTB 3.1-2016/459)

Ramverk för kvalitetsarbete inom utbildning på forskarnivå (Malmö universitet dnr LED 1.3-2017/491)

Eftersom Högskoleförordningen enbart använder begreppet "doktorand" används i detta dokument används benämningen "**doktorand**" om samtliga individer som är antagna till utbildning på forskarnivå, oavsett om det är till doktors- eller licenciatexamen eller oavsett om individen har en doktorandtjänst vid fakulteten eller har försörjning via t ex avtal med extern organisation, sk "verksamhetsdoktorand".

3. Mål för utbildningen

Enligt Högskoleförordningen (1993:100) är målen för utbildning på forskarnivå (HF bilaga 2):

Doktorsexamen

Kunskap och förståelse

- Visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet
- Visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet

Färdighet och förmåga

- Visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer
- Visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete
- Med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen
- Visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt
- Visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap
- Visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- Visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar
- Visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.

För doktorsexamen vid Odontologiska fakulteten fordras godkänt betyg på samtliga prov som ingår i utbildningen på forskarnivå samt en vetenskaplig avhandling om 200 högskolepoäng

Licentiatexamen

Kunskap och förståelse

- Visa kunskap och förståelse inom forskningsområdet, inbegripet aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av detta samt fördjupad kunskap

i vetenskaplig metodik i allmänhet och det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet

Färdighet och förmåga

- Visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete
- Visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt
- Visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forsknings- och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- Visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning
- Visa insikt om vetenskapliga möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används
- Visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och ta ansvar för sin kunskapsutveckling

För licentiatexamen vid odontologiska fakulteten fordras godkänt betyg på samtliga prov som ingår i utbildningen på forskarnivå samt en vetenskaplig uppsats om 100 högskolepoäng

4. Utbildningens upplägg

Utbildning på forskarnivå ska ge fördjupade kunskaper och färdigheter inom området oral hälsa. Doktorander vid Odontologiska fakulteten på Malmö universitet antas till utbildning på forskarnivå i ämnet *Odontologi*. Utbildningen som leder fram till doktorexamen omfattar fyra års heltidsstudier (240 högskolepoäng) medan den som leder fram till licentiatexamen omfattar två års studier på heltid (120 högskolepoäng). Utbildningen på forskarnivå kan bedrivas parallellt med klinisk eller annan tjänstgöring men *måste* kunna slutföras inom åtta år för doktorexamen eller fyra år för licentiatexamen

Forskningsprojekt

Utbildning på forskarnivå är huvudsakligen baserad på doktorandens individuella forskningsprojekt. Därtill kommer krav på ett antal genomgångna och examinerade forskarutbildningskurser.

Kurser på forskarnivå

För doktorexamen krävs:

- Godkända kurser om 40 högskolepoäng (dock maximalt 45 högskolepoäng där den del av den totala kurspoängen som överskrider 40 högskolepoäng endast beror på en kurs)
- En vetenskaplig avhandling (doktorsavhandling) som motsvarar 200 högskolepoäng

För licentiatexamen krävs:

- Godkända kurser om 20 högskolepoäng (dock maximalt 25 högskolepoäng där den del av den totala kurspoängen som överskrider 20 högskolepoäng endast beror på en kurs)
- En vetenskaplig uppsats som motsvarar 100 högskolepoäng

Kurserna och avhandlingen/uppsatsen ska tillsammans visa att doktoranden uppfyllt målen för respektive utbildning på forskarnivå. De allmänvetenskapliga kurserna kan med fördel väljas ur Malmö universitets utbud.

För doktorexamen ska kursdelen i utbildningen vara fördelat enligt

- Allmänvetenskapliga kurser (25-30 högskolepoäng)
- Projekt- och ämnesspecifika kurser (10-15 högskolepoäng)

För licentiatexamen ska kursdelen i utbildningen (20 högskolepoäng) vara fördelat enligt

- Allmänvetenskapliga kurser (12-15 högskolepoäng)
- Projekt- och ämnesspecifika kurser (5-8 högskolepoäng)

Allmänvetenskapliga kurser

Följande allmänvetenskapliga lämpliga kurser ges av Malmö universitet:

- Research methodology: Quantitative and mixed research methodology
- Research methodology: Qualitative and mixed research methodology
- Academic writing and publishing
- Presenting research results for different groups
- Theory of science
- Research and researchers' ethics

Dessa kurser kan efter godkännande av examinator bytas ut mot motsvarande kurs vid annat lärosäte. Examinator utses av fakulteten och ska vara professors- eller docentkompetent.

Doktorander som genomgår ett strukturerad utbildningspaket i samband med deltagande i, till exempel, nationella forskarskolor kan, om studierektor för utbildning på forskarnivå bedömer att de möter examensmålen på annat sätt, undantas från de ovanstående kurserna.

Projekt- och ämnesspecifika kurser

De projekt- och ämnesspecifika kurserna väljs av doktoranden och handledare i samråd med examinatorn. Vilka kurser den enskilde doktoranden ska genomgå och kunna räkna in i examen anges i den individuella studieplanen (ISP) som upprättas för varje doktorand efter antagning till forskarutbildning. Vid ändringar ska ISP revideras. Samtliga kurser ska vara examinerade och registrerade i LADOK före disputation. För kurser genomgångna vid andra lärosäten bestäms poängantalet som ska tillgodoräknas av examinatorn.

En student som med godkänt resultat genomgått viss högskoleutbildning på avancerad nivå, utöver vad som krävs för behörighet för utbildning på forskarnivå, eller motsvarande, kan tillgodoräkna sig detta i utbildningen på forskarnivå om examinator efter prövning bedömer att den tidigare utbildningen kan godtas för tillgodoräknande. Tillgodoräknande ska alltid prövas av studierektor för forskarutbildningen om studenten begär det.

5. Behörighet för utbildning på forskarnivå

Enligt Högskoleförordningen (7 kap §35) krävs det för att bli antagen till utbildning på forskarnivå att den sökande

1. har *grundläggande behörighet* och den *särskilda behörighet* som högskolan kan ha föreskrivit, och
2. bedöms ha sådan förmåga i övrigt som behövs för att tillgodogöra sig utbildningen

Grundläggande behörighet till utbildning på forskarnivå är specificerat i Högskoleförordningen 7 kap 39§. *Grundläggande behörighet* till utbildning på forskarnivå har den som har

1. avlagt en examen på avancerad nivå
2. fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå, eller
3. på något annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper

Särskild behörighet är krav som är helt nödvändiga för att studenten ska kunna tillgodogöra sig utbildningen. För antagning till utbildning på forskarnivå vid Odontologiska fakulteten krävs:

1. nödvändiga kunskaper från högskoleutbildning eller motsvarande utbildning och/eller yrkeserfarenheter som bedöms i relation till forskarutbildningsområdet
2. nödvändiga språkkunskaper i engelska

6. Antagning, urval och bedömningsgrunder

Antagning till utbildning på forskarnivå genomförs enligt Malmö universitets **"Antagningsordning för utbildning på forskarnivå"** (Dnr LED 1.3-2018/478). Det innebär i översikt att antagningsprocessen till forskarutbildningen ska vara transparent och rättssäker för den enskilda sökanden. Målet är att den som har bäst förmåga att tillgodogöra sig utbildningen ska antas. Universitetet ska bara anta doktorander som kan erbjudas goda studievillkor, inklusive tillgång till en god forskarutbildningsmiljö, samt handledning av tillräcklig omfattning och hög kvalitet. Vid urval mellan sökande är grund för urval den sökandes meriter vid ansökningstillfället. Avgörande urvalskriterium är förmåga att tillgodogöra sig utbildning på forskarnivå. Intervju ska tillämpas vid urval vid fler än en behörig sökande. Likabehandling beaktas vid aktiv rekrytering och urval till utbildning på forskarnivå och därför får ålder, kön, etnisk bakgrund eller liknande inte vägas in i bedömningen.

Antagningen sker till fyra års heltidsstudier som avslutas med doktorsexamen, där licentiatexamen efter två år kan vara en etapp. Om särskilda skäl finns kan antagning ske till motsvarande två års heltidsstudier som avslutas med licentiatexamen. Den som antagits till licentiatstudier måste genomgå ny antagning för att fortsätta till doktorsexamen. Det går inte att bli antagen till motsvarande två års heltidsstudier som avslutas med licentiatexamen om finansiering är anställning som finansieras av det statliga forskningsanslaget.

Till utbildning på forskarnivå antas endast sökande som anställs som doktorand. Dock kan sökanden som har någon annan form av finansiering antas om Malmö universitet bedömer att finansieringen är säkrad under hela utbildningen och att sökanden kan ägna så stor del av sin tid åt utbildningen att den kan slutföras inom åtta år vad gäller doktorsexamen och fyra år vad gäller licentiatexamen (dvs minst 50% aktivitet) med adekvata arbetsförhållanden. Ett avtal om försörjning under hela studietiden fram till examen ska tecknas mellan universitetet och arbetsgivaren och bifogas ansökan om antagning.

Fakulteten avser att i princip undvika stipendiefinansiering av doktorander. Om sådan ändå skulle vara aktuell hanteras detta i separat ordning av fakultetens Forsknings- och forskarutbildningsnämnd med intentionen att doktorandens försörjning ska vara rimlig under studietiden.

Antagningsseminarium

Alla doktorander antagna till forskarutbildning vid Odontologiska fakulteten ska genomföra ett antagningsseminarium inom tre (heltidsdoktorander) eller sex (ej heltidsdoktorander) månader efter aktivitetsstart. Under denna tid ska doktorandens ISP tas fram tillsammans med handledare och examinator.

Antagningsseminariet ska hållas på engelska och doktoranden ska här redogöra för forskningsprogram, handledarsammansättning och deras respektive bidrag till

utbildningen samt hur målen för forskarutbildningen ska uppfyllas. Antagningsseminariet ska granskas kollegialt vad gäller forskningsprogram (omfattning och genomförbarhet), handledarsammansättning och kursammansättning.

Två kollegiala granskare utses av fakultetens Forsknings- och forskarutbildningsnämnd som ska bedöma doktorandens antagningsseminarium. Granskningen ska utmynna i omdömet "godkänd" eller "underkänd". Om granskarna har kommentarer (obligatoriskt om omdömet blir "underkänt") ska de skriftligen ges till doktorand och huvudhandledare i samband med genomfört antagningsseminarium. Huvudhandledaren och doktoranden ansvarar sedan för att doktorandens ISP uppdateras i enlighet med dessa kommentarer för att antagningsseminariet ska bli godkänt av de utsedda kollegiala granskarna. Om det inte blir godkänt ska nytt antagningsseminarium genomföras snarast möjligt.

7. Prov som ingår i utbildningen

Kurser

Kurser på forskarnivå examineras muntligt och/eller skriftligt.

Antagningsseminarium

Se under punkt 6. Antagning, urval och bedömningsgrunder.

Halvtidsseminarium

Då ungefär halva avhandlingsarbetet bedöms vara avklarat enligt huvudhandledaren ska doktorandens progression granskas vid ett offentligt halvtidsseminarium. Minst en ämneskunnig granskare, minst docent, som inte tillhör fakulteten utses av huvudhandledaren. Den ämneskunniga granskaren kan därefter inte vara fakultetsopponent till samma doktorand.

En doktorand antagen till fyra års heltidsstudier har rätt, men inte skyldighet, att avlägga en licentiatexamen som etapp i utbildningen istället för ett halvtidsseminarium.

Avhandling/upsats

Doktoranden ska skriva en vetenskaplig avhandling (Doktorsexamen) alternativt en vetenskaplig uppsats (Licentiatexamen). I avhandlingen/upsatsen ska doktoranden sammanfatta sitt forskningsarbete och redovisa den valda forskningsuppgiften på ett självständigt och vetenskapligt tillfredsställande sätt. Avhandlingen/upsatsen kan skrivas som en sammanläggning av vetenskapliga artiklar med en ramberättelse, abstrakt på engelska samt en svensk populärvetenskaplig sammanfattning. I doktorsavhandlingen ska även ett avsnitt om etiska överväganden i relation till doktorandens material, metoder och resultat ingå. För doktorsavhandling krävs minst fyra originalartiklar varav minst två ska vara accepterade för publicering i vetenskapliga tidskrifter med peer-review granskning. För licentiaten gäller minst två artiklar varav minst en ska vara accepterad för publicering. Doktoranden ska vara försteförfattare till en väsentlig del av avhandlingen. För artiklar med mer än en författare ska doktorandens insats redovisas i ramberättelsen i samband med att de ingående arbetena listas.

Avhandlingen/upsatsen kan alternativt utformas som en enhetlig sammanhängande vetenskaplig skrift (monografi).

Försvar av doktorsavhandling

Doktorsavhandlingen ska försvaras offentligt på det svenska eller engelska språket vid en disputation vid Odontologiska fakulteten i Malmö med en fakultetsopponent. Fakultetsopponenten ska vara minst vara docentkompetent eller motsvarande och besitta expertkunskap inom det aktuella forskningsområdet.

Forskarutbildningen betygsätts med godkänd eller underkänd mot bakgrund av innehåll och försvar av avhandlingsarbetet vid disputation. Betyget sätts av en betygsnämnd bestående av tre ledamöter, var och en med minst docentkompetens. Till betygsnämnden ska finnas en vidtalad reserv med möjlighet att ersätta betygsnämndsledamot vid akut frånfälle. Högst en av de fyra (inklusive reserv) föreslagna medlemmar i betygsnämnden får tillhöra Odontologiska fakulteten och högst två Malmö universitet. Vid tillsättning av betygsnämnd ska genusperspektivet beaktas. Fakultetsopponenten och samtliga betygsnämndsledamöter ska vara ojäviga (vetenskapligt och förvaltningsmässigt) i förhållande till doktorand, handledare, projekt och avdelning varifrån avhandlingen utgår. Fakultetsopponent och betygsnämnd utses av fakultetens Forsknings- och forskarutbildningsnämnd efter beredning av studierektor.

Fakultetsopponenten och huvudhandledaren har rätt att närvara vid sammanträdet efter disputation med betygsnämnden och delta i överläggningar men inte i beslutet. Betygsnämnden är beslutsför när alla ledamöter är närvarande. Som nämndens beslut ska den mening gälla som majoriteten enar sig om. Nämnden ska avgöra om beslutet ska motiveras och om reservation ska redovisas.

Avhandlingen ska finnas offentligt publicerad och tillgänglig minst tre terminsveckor innan disputationen äger rum.

Försvar av licentiatuppsats

Licentiatuppsats ska försvaras muntligt vid ett offentligt seminarium. Den betygsätts med godkänd eller underkänd. Betygen sätts av en betygsnämnd bestående av tre ledamöter, därav minst två med docentkompetens. Maximalt en av ledamöterna får tillhöra Odontologiska fakulteten och minst en ledamot ska komma från ett annat lärosäte. Uppsatsen ska ha funnits offentligt publicerad och tillgänglig minst tre hela terminsveckor innan seminariet äger rum.

Disputation och seminarier ska äga rum under terminstid. Om starka särskilda skäl föreligger kan dispens från detta beviljas av dekanus.

8. Examina

Utbildningen på forskarnivå vid Odontologiska fakulteten leder till:

- Odontologie licentiatexamen i odontologi (Odont. lic.)
Degree of Licentiate in Dental Science
- Odontologie doktorsexamen i odontologi (Odont. dr.)
Degree of Doctor in Dental Science

Ovannämnda examina utfärdas till disputerade personer med tandläkarexamen.

För doktorander vars grundläggande behörighet inte innefattar tandläkarexamen men med grundexamen i odontologi eller medicin, eller från teknisk/naturvetenskaplig fakultet, utfärdas

- Licentiatexamen i odontologisk vetenskap (lic. odont. vet.)
Degree of Licentiate in Dental Science
- Doktorsexamen i odontologisk vetenskap (dr. odont. vet.)
Degree of Doctor in Dental Science

För doktorander med grundexamen från filosofisk fakultet utfärdas

- Filosofie licentiatexamen i odontologisk vetenskap (lic. fil. odont. vet.)
Degree of Doctor of Philosophy in Dental Science
- Filosofie doktorsexamen i odontologisk vetenskap (dr. fil. odont. vet.)
Degree of Doctor of Philosophy in Dental Science

9. Kvalitetsarbete inom utbildningen

Fakultetens kvalitetsarbete inom utbildning på forskarnivå utgår från Malmö universitets *"Ramverk för kvalitetsarbete inom utbildning på forskarnivå"* (Dnr LED 1.3-2017/491). Ramverket anger hur kvalitetsarbete ska genomföras universitetsgemensamt och utbildningsnära. Arbetet ska bestå av aktiviteter som kontinuerligt ska genomföras vid fakulteten och syfta till att förbättra och utveckla forskarutbildningens kvalitet och möjliggöra för doktoranderna att framgångsrikt fullfölja sin utbildning och nå examensmålen.

Fakultetens kvalitetsarbete (genomförande, uppföljning, åtgärder och resultat, inklusive främjande insatser som bidrar till jämställdhet och likabehandling, hållbar utveckling, internationalisering samt doktorandinflytande) finns beskrivet i detalj i fakultetens styrdokument.

Kvalitetsarbetet ska vara kvalitetsdrivande. Kvalitetsarbetets centrala komponent är fortlöpande kollegial granskning av doktorandernas arbeten och progression vid antagningsseminarium, halvtidsseminarium, betygsnämndens förhandsgranskning av arbeten ingående i avhandlingen samt disputation. Kollegial uppföljning av handledningens kvalitet sker genom handledarkollegierna.